

Չափման միավորներ ու գործողություններ չափման միավորներով. մաս 1

- Որպես երկարության չափման միավոր գործածվում են՝

միլիմետրը՝ 1մմ
սանտիմետրը՝ 1սմ
դեցիմետրը՝ 1դմ
մետրը՝ 1մ
կիլոմետրը՝ 1կմ
1սմ=10մմ
1դմ=10սմ=100մմ
1մ =10դմ =100սմ=1000մմ
1կմ=1000մ=10000դմ

- Որպես զանգվածի չափման միավոր գործածվում են՝

գրամը՝ 1գ
կիլոգրամը՝ 1կգ
ցենտները՝ 1ց
տոննան՝ 1տ
1կգ =1000գ
1ց = 100կգ
1տ =10ց =1000կգ :

- Որպես ժամանակի չափման միավոր գործածվում են՝

վայրկյանը՝ 1վ
րոպեն՝ 1ր
ժամը՝ 1ժ
օրը՝ 1օր
տարին՝ 1տարի
դար՝ 1 դար
1 օր =24 ժ
1 ժ =60 ր
1 ր =60 վ
1 տ=12 ամիս
1 դար=100 տարի

- Որպես արագության չափման միավոր գործածվում են՝

կիլոմետր-ժամ՝ 1կմ/ժ
մետր-ժամ՝ 1մ/ժ
մետր-վայրկյան՝ 1մ/վ
1կմ/ժ=1000 մ/ժ
1մ/վ=3600 մ/ժ

Առաջադրանքներ

Դասարանական առաջադրանքներ

1. Հաշվիր գումարը.

Օրինակ՝

$$12 \text{ կմ } 400 \text{ մ} + 8 \text{ կմ } 750 \text{ մ} = 20 \text{ կմ} + 1150 \text{ մ} = 20 \text{ կմ} + 1 \text{ կմ } 150 \text{ մ} = 21 \text{ կմ } 150 \text{ մ}$$

Քանի որ $12 \text{ կմ} + 8 \text{ կմ} = 20 \text{ կմ}$

$$400 \text{ մ} + 750 \text{ մ} = 1150 \text{ մ} = 1 \text{ կմ } 150 \text{ մ}$$

$$20 \text{ կմ} + 1 \text{ կմ } 150 \text{ մ} = 21 \text{ կմ } 150 \text{ մ}$$

$$12 \text{ կմ } 200 \text{ մ} + 8 \text{ կմ } 950 \text{ մ}$$

$$10 \text{ մ } 26 \text{ սմ} + 5 \text{ մ } 84 \text{ սմ}$$

$$4 \text{ տ } 600 \text{ կգ} + 5 \text{ տ } 400 \text{ կգ}$$

$$11 \text{ սմ } 7 \text{ մմ} + 5 \text{ սմ } 8 \text{ մմ}$$

$$5 \text{ ժ } 35 \text{ ր} + 7 \text{ ժ } 45 \text{ ր}$$

$$5 \text{ ժ } + 12 \text{ ժ } 25 \text{ ր}$$

$$2 \text{ օր } 10 \text{ ժ} + 3 \text{ օր } 15 \text{ ժ}$$

$$26 \text{ ր } 40 \text{ վ} + 20 \text{ ր } 30 \text{ վ}$$

2. Հաշվիր տարբերությունը.

Օրինակ՝

$$10 \text{ սմ } 6 \text{ մմ} - 3 \text{ սմ } 9 \text{ մմ} = 9 \text{ սմ } 16 \text{ մմ} - 3 \text{ սմ } 9 \text{ մմ} = 6 \text{ սմ } 7 \text{ մմ}$$

Քանի որ $10 \text{ սմ } 6 \text{ մմ} = 9 \text{ սմ } 16 \text{ մմ}$:

$$9 \text{ սմ} - 3 \text{ սմ} = 6 \text{ սմ}$$

$$16 \text{ մմ} - 9 \text{ մմ} = 7 \text{ մմ}$$

$$20 \text{ սմ } 5 \text{ մմ} - 7 \text{ սմ } 9 \text{ մմ}$$

$$18 \text{ դմ } 5 \text{ սմ} - 10 \text{ դմ } 9 \text{ սմ}$$

$$26 \text{ դմ } 5 \text{ սմ} - 12 \text{ սմ}$$

$$22 \text{ մ } 4 \text{ սմ} - 14 \text{ մ } 56 \text{ սմ}$$

$$32 \text{ մ} - 11 \text{ մ } 80 \text{ սմ}$$

$$17 \text{ կմ} - 9 \text{ կմ } 650 \text{ մ}$$

3. Հաշվիր 2 մ 25 սմ, 3 մ 75 սմ և 5 մ կողմերով եռանկյան պարագիծը:

4. Կատարի՛ր գումարումը և ստուգի՛ր հանումով

$$63752 + 98326 =$$

										Ստուգում՝									
+											-								

5. Կատարի՛ր բազմապատկում և ստուգի՛ր բաժանումով:

$$214 \cdot 14$$

										Ստուգում՝									
x											-								
											-								
												-							

Տնային առաջադրանքներ

1.Յաշվիր գումարը.

- 15 դմ 4 սմ+12 դմ 8 սմ
- 16 դմ 6 սմ+8 սմ
- 23 g 62 կգ+4 g 50 կգ
- 29 g+2 g 60 կգ
- 13 կմ+2 կմ 950 մ
- 10 մ 26 սմ+5 մ 84 սմ
- 4 տ +15 տ 800 կգ

2.Յաշվիր տարբերությունը.

- 12 կմ 750 մ-10 կմ
- 18 g 62 կգ-5 g 92 կգ
- 10 g-5 g 60 կգ
- 22 տ- 20 տ 750կգ
- 32 տ 200 կգ-850 կգ

3. Յաշվիր 2 դմ 8 սմ, 6 դմ 2 սմ, 5 դմ 8 սմ և 9 սմ կողմերով քառանկյան պարագիծը:

4. Կատարի՛ր գումարումը և ստուգի՛ր հանումով
 $73527+72612=$

										Ստուգում՝									
+											-								

5. Կատարի՛ր բազմապատկում և ստուգի՛ր բաժանումով:

215•14

